

Trung tâm Quốc tế về Khoa học và Giáo dục liên ngành đóng vai trò “đầu tàu” kết nối các nhà khoa học hàng đầu thế giới với các nhà khoa học trong nước.

Bình Định và khát vọng vươn tầm từ khoa học vũ trụ

TS Nguyễn Hữu Hà

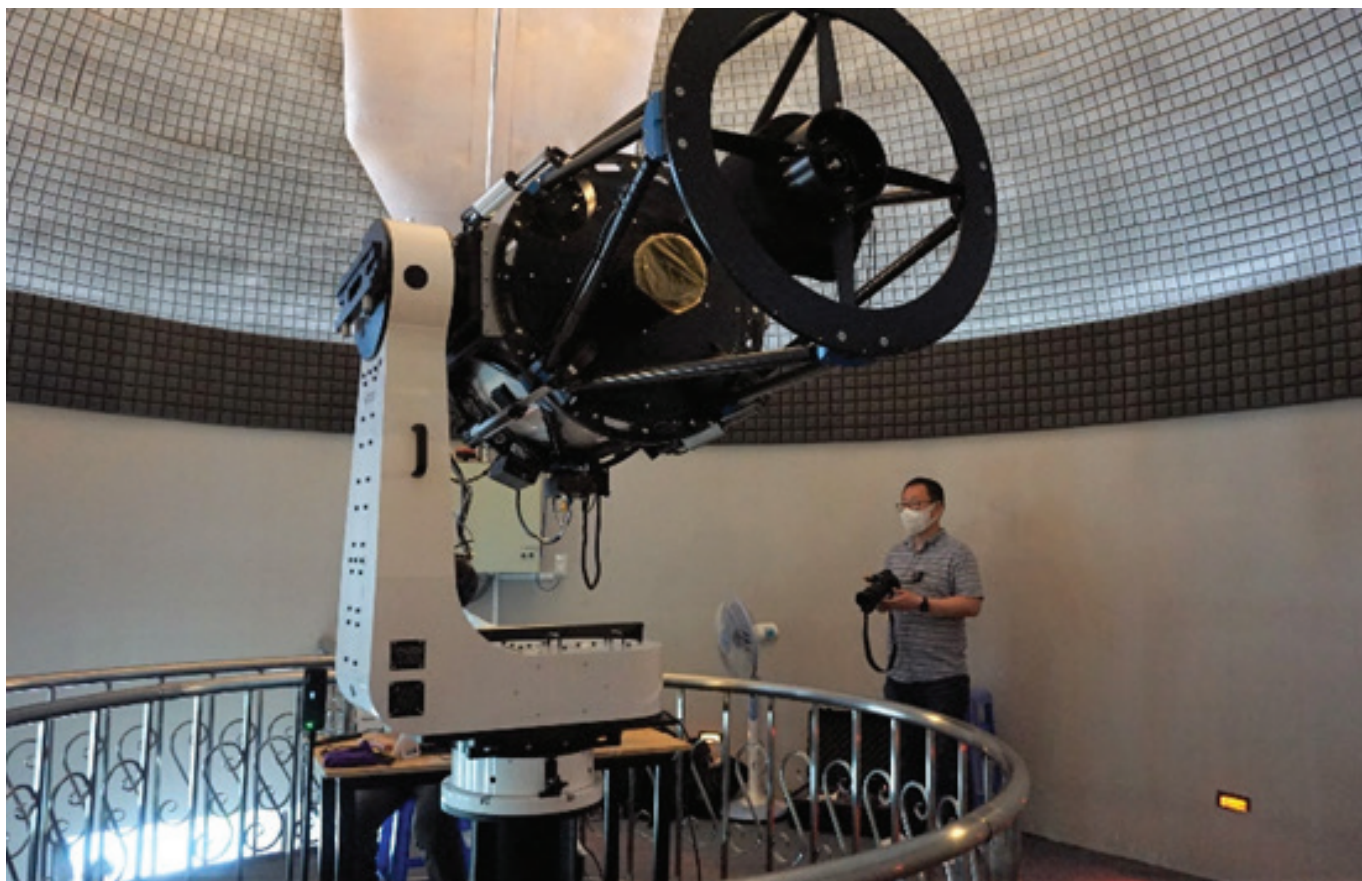
Phó Giám đốc Sở Khoa học và Công nghệ Gia Lai

“

Dựa trên nền tảng khoa học hiện đại, Bình Định (nay thuộc tỉnh Gia Lai) đang nỗ lực hiện thực hóa khát vọng vươn tầm trong lĩnh vực khoa học hàng không - vũ trụ. Định hướng xây dựng Trung tâm Nghiên cứu và ứng dụng công nghệ Hàng không - Vũ trụ tại Bình Định thể hiện tầm nhìn chiến lược của tỉnh trong việc đón đầu xu hướng phát triển công nghệ cao của tương lai.

”

Khám phá vũ trụ hiện nay không chỉ đơn thuần là một hoạt động khoa học, mà còn là cách để mỗi quốc gia khẳng định tiềm lực quốc phòng và kinh tế. Tại Việt Nam, ngày 04/02/2021, Thủ tướng Chính phủ đã ký ban hành Quyết định số 169/QĐ-TTg về Chiến lược phát triển và ứng dụng khoa học công nghệ vũ trụ đến năm 2030. Mục tiêu chính của chiến lược là đưa công nghệ vũ trụ vào đời sống, từ nâng cao hiệu quả kinh tế - xã hội, bảo vệ tài nguyên, đến ứng phó thiên tai và biến đổi khí hậu. Đồng thời, tập trung phát triển công nghệ vệ tinh và quốc phòng an ninh, khẳng định vị thế quốc gia trong kỷ nguyên công nghệ cao. Đây là bước đi táo bạo, đánh dấu khát vọng vươn cao của khoa học Việt Nam.

Kính thiên văn quang học đặt tại Trung tâm Khám phá Khoa học và Đổi mới sáng tạo là kính thiên văn lớn nhất tại Việt Nam hiện nay.

Bình Định - điểm tựa của khoa học vũ trụ Việt Nam

Trong xu thế cạnh tranh công nghệ trên toàn cầu, Bình Định đang dần nổi lên như một trung tâm nghiên cứu khoa học và công nghệ tiên phong của Việt Nam. Với một hệ sinh thái khoa học đa dạng, tỉnh Bình Định không chỉ sở hữu hạ tầng hiện đại mà còn thu hút sự tham gia của các tổ chức và nhà khoa học quốc tế đến hợp tác và phát triển.

Bình Định sở hữu những công trình khoa học ấn tượng, là niềm tự hào của cả khu vực Đông Nam Á. Trung tâm Khám phá Khoa học và Đổi mới Sáng tạo - một trong những tổ hợp nghiên cứu lớn nhất khu vực - là minh chứng rõ nét cho khát vọng khoa học của địa phương. Đặc biệt, Đài quan sát thiên văn trang bị hệ thống kính thiên văn quang học hiện đại đã mở rộng cánh cửa khám phá vũ trụ, hỗ trợ nghiên cứu cấp đại học và sau đại học. Những yếu tố này góp phần đưa Bình Định trở thành trung tâm đổi mới sáng tạo trong lĩnh vực hàng không - vũ trụ của cả nước.

Điểm nhấn quan trọng của Bình Định chính là hệ sinh thái khoa học đa dạng và chuyên sâu. Trung tâm Quốc tế về Khoa học và Giáo dục liên ngành (ICISE) đóng vai trò như một cầu nối quan trọng, kết nối các nhà khoa học hàng đầu thế giới với các nhà khoa học trong nước. Các nhóm nghiên cứu chuyên sâu như nhóm vật lý neutrino tại Viện Khoa học và Giáo dục liên ngành (IFIRSE) đã chứng minh năng lực nghiên cứu ấn tượng. Sự hiện diện của Trung tâm Khám phá Khoa học và Đổi mới Sáng tạo, cùng với các cơ sở nghiên cứu như Đài quan sát thiên văn hay ICISE đã tạo nên một nền tảng vững chắc cho sự phát triển của khoa học vũ trụ tại đây.

Chiến lược phát triển: Ba trọng tâm then chốt

Nhằm triển khai Chiến lược phát triển và ứng dụng khoa học, công nghệ vũ trụ đến năm 2030 của Chính phủ cũng như Chương trình hành động của Tỉnh ủy Bình Định. Ngày 21/11/2024, Sở Khoa học và Công

nghe Bình Định phối hợp Hội Khoa học Gặp gỡ Việt Nam và ICISE đã tổ chức Hội thảo “Định hướng xây dựng Trung tâm Nghiên cứu và ứng dụng công nghệ Hàng không - Vũ trụ tại Bình Định”, thu hút gần 100 chuyên gia và nhà khoa học trong nước và quốc tế tham gia.

Từ ý kiến đóng góp của các chuyên gia hàng đầu như: TS Nguyễn Quân (nguyên Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ), TS Vũ Anh Tuấn (Phó Tổng Giám đốc Trung tâm Vũ trụ Việt Nam - Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam), TS Nguyễn Trọng Hiền (hiện công tác tại Nasa - Mỹ), PGS.TS Nguyễn Đình Đức (Đại học Quốc gia Hà Nội)... định hướng xây dựng Trung tâm Nghiên cứu và ứng dụng công nghệ Hàng không - Vũ trụ tại Bình Định đã được vạch ra rõ nét hơn. Những định hướng chiến lược này không chỉ phù hợp với tình hình nghiên cứu trong nước và quốc tế, mà còn mở ra triển vọng tiềm năng của Bình Định trong lĩnh vực khoa học vũ trụ. Theo đó, tỉnh Bình Định xác định ba trọng tâm then chốt trong phát triển khoa học vũ trụ:

Thứ nhất, nguồn nhân lực chính là chìa khóa thành công. Con người chính là yếu tố quyết định trong cuộc đua vũ trụ. Các chuyên gia cho rằng, việc phát triển nguồn nhân lực không chỉ là nhiệm vụ cấp bách mà còn là nền tảng cốt lõi. Đào tạo và bồi dưỡng đội ngũ nhà khoa học, kỹ sư trẻ, đồng thời thu hút nhân tài từ khắp nơi trên thế giới sẽ giúp Bình Định tạo ra những đột phá quan trọng. Không phải máy móc hay thiết bị tối tân, mà chính trí tuệ con người mới là tài sản quý giá nhất giúp tỉnh nâng cao khả năng cạnh tranh.

Thứ hai, công nghệ vũ trụ ứng dụng thực tiễn, phục vụ phát triển. Các chuyên gia nhấn mạnh rằng, khoa học vũ trụ không chỉ tồn tại trong phòng thí nghiệm mà cần gắn liền với thực tiễn. Những ứng dụng mang tính chiến lược như hỗ trợ quốc phòng, đảm bảo an ninh, quản lý tài nguyên và giảm thiểu thiên tai là minh chứng rõ ràng cho tầm quan trọng của công nghệ vũ trụ. Đây không chỉ là cách giải quyết các thách thức quốc gia, mà còn là cầu nối đưa khoa học trở thành động lực phát triển kinh tế - xã hội.

Thứ ba, vệ tinh nhỏ - mũi nhọn công nghệ. Nghiên cứu và chế tạo vệ tinh nhỏ được xác định là hướng đi chiến lược, là “mũi nhọn” trong hành trình khẳng định năng lực khoa học của Bình Định. Với chi phí hợp lý và tiềm năng ứng dụng cao, các vệ tinh nhỏ không chỉ là minh chứng cho sự sáng tạo và bản lĩnh công nghệ, mà còn là bước đi khôn ngoan giúp Bình Định định vị mình trong kỷ nguyên mới của công nghệ vũ trụ toàn cầu.

Biến khát vọng thành hiện thực

Trung tâm Nghiên cứu và ứng dụng công nghệ Hàng không - Vũ trụ tại Bình Định không đơn thuần là một dự án địa phương, mà là cánh cửa mở ra một kỷ nguyên mới trong phát triển khoa học và công nghệ của Việt Nam. Đây là dấu mốc quan trọng, đánh dấu bước tiến lớn trong hội nhập và vươn lên mạnh mẽ của đất nước.

Việc hình thành trung tâm này không chỉ thúc đẩy kinh tế tri thức, mà còn mang lại những đóng góp tích cực cho kinh tế - xã hội. Các dự án công nghệ cao sẽ tạo sức hút lớn đối với nguồn đầu tư chất lượng, đồng thời mở ra cơ hội hợp tác quốc tế trong lĩnh vực công nghệ tiên tiến. Bình Định sẽ trở thành điểm đến lý tưởng cho các nhà nghiên cứu và doanh nghiệp toàn cầu, tạo đòn bẩy cho sự phát triển bền vững.

Trung tâm Nghiên cứu và ứng dụng công nghệ Hàng không - Vũ trụ tại Bình Định không chỉ phục vụ cho mục tiêu nghiên cứu, mà còn góp phần nâng cấp năng lực khoa học công nghệ của tỉnh một cách toàn diện. Các ứng dụng trong việc quản lý tài nguyên và giám sát môi trường sẽ giúp cải thiện chất lượng quản lý và bảo vệ thiên nhiên, đồng thời đáp ứng các thách thức toàn cầu như biến đổi khí hậu. Bên cạnh đó, sự phát triển của Trung tâm cũng góp phần nâng cao vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế, khẳng định năng lực và tầm nhìn chiến lược của đất nước trong lĩnh vực khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số.